

Verksamhetsplan 2021

Inledning

Tornedalsteaterns uppdrag är att producera teater och andra konstnärliga produktioner till medborgare i regionen, men också att leda produktioner där medborgarna själva är deltagare.

En viktig del i det arbetet är att revitalisera vårt språk meänkieli, att skapa ett intresse för meänkieli som scenspråk och att sprida kunskap om vår kultur och vår historia.

Tornedalsteatern leder teatergrupper i olika åldrar i våra medlemskommuner Haparanda, Övertorneå, Pajala och Kiruna. Verksamheterna i kommunerna präglas i stor utsträckning av teaterledarens egna uppslag, idéer och kompetens.

På en liten teater är personalens flexibilitet och breda kompetens en stor tillgång.

Tornedalsteatern arbetar projektbaserat med en liten fast stab bestående av nio personer med en eller flera av följande funktioner: teaterchef, konstnärlig ledare, teaterledare, skådespelare, konstnärlig resurs, tekniker, producent och ekonom. Fem personer är stationerade i Pajala där Tornedalsteatern har sitt säte med egen scen, kontorslokaler, teknisk utrustning och förråd.

De senaste åren har Tornedalsteatern producerat två professionella produktioner per spelår, en för skolelever och en offentlig för vuxna. Dessa har främst turnerat i Norrbotten och då mestadels i länets förvaltningskommuner för meänkieli.

Corona-viruset kommer säkerligen att påverka teaterns verksamhet under 2021 vilket kan innebära att delar av denna verksamhetsplan måste anpassas och förändras utifrån hur pandemin fortskrider.

Övergripande mål

- Fortsätta etablera den nya arbetsmiljöplanen i verksamheten
- Fortsätta arbeta för en professionell produktion i samarbete med Riksteatern.
- Implementera Tornedalsteaterns nya grafiska profil.
- Utveckla teaterns verktyg för att få barn och ungdomar mer intresserade av Tornedalens kultur och språk.
- Arbeta fram en hållbar vision för föreningen.

Amatörproduktioner och pedagogisk verksamhet

Pilotprojekt

Att få in mer meänkieli i teaterarbetet med barn och unga är ett viktigt mål för framtiden. Ambitionsnivån behöver höjas men det behövs även nya sätt att inspirera barn och unga till att använda språket mer. Teatern har stora möjligheter att påverka barn och ungas intresse för språket i en positiv riktning. Tornedalsteatern har följande två pilotsatsningar som påbörjats under 2020 och kommer att fortsätta under 2021.

Meänkieli oon teän kieli

Teaterledaren i Kiruna har på sin fritid fortsatt att distansundervisa en av sina tidigare teatergrupper i Kalmar. Eleverna i Kalmar har blivit intresserade av den tornedalska kulturen och börjat lära sig ord och fraser på meänkieli. Intresset har vuxit vilket lett till ett projekt inom Tornedalsteatern där gruppen har repeterat fyra dramatiserade skräcknoveller av författaren Erik Kuoksu från Jukkasjärvi. I uppsättningen framförs en del av replikerna och sångerna på meänkieli. För att fördjupa sina kunskaper om Tornedalen så gjorde gruppen i februari 2020 en veckolång studieresa till Kiruna och Pajala för att bland annat besöka de platser som beskrivs i Erik Kuoksus noveller. Ett ytterligare syfte med resan var att våra egna teater elever i Kiruna och Pajala skulle få träffa Kalmar ungdomarna och genom det mötet bli mer intresserade och stolta över sina egna tornedalska rötter. Ytterligare ett möte med Kalmargruppen och ungdomar från Pajala och Kiruna genomfördes i Tändö i oktober då Kalmargruppen framförde de fyra dramatiserade novellerna av Erik Kuoksu.

Mötet mellan ungdomarna i Kalmar, Pajala och Kiruna blev lyckat och förhoppningen är att utveckla detta samarbete under 2021.

Teaterpodd

Projektet är ett samarbete mellan Tornedalsteatern, Teater16, Riksteatern Barn & Unga, Riksteatern Norrbotten och Pajala Unga Riksteaterförening. Teater16 med bas i Ljungby i Kronobergs län, har efter beviljat stöd på 5,5 miljoner från allmänna arvsfonden initierat ett samarbete med Tornedalsteatern kring skapandet av en metod för att arbeta med poddteater, av och med unga. Projektet syftar till att utveckla, pröva och sprida en metod i arbete med radioteater där unga amatörer är målgruppen. Metoden vänder sig särskilt till dem som vill skapa scenkonst, men inte vågar stå på scen eller samarbeta på repetitionsgolvet. En viktig målsättning för Tornedalsteaterns del i projektet är att synliggöra den tornedalska identiteten, vårt språk och vår kultur. Under hösten 2020 genomfördes 2 workshophelger i Pajala där ungdomar lärde sig tekniken kring radioteater men även skapade berättelser med anknytning till Tornedalen. Konceptet ska utvecklas under 2021 till ett användbart verktyg i teaterarbetet med ungdomar.

Haparanda kommun

Planerad verksamhet

- 1-2 barn/ungdomsgrupper i samarbete med kulturskolan.
- 1 ungdomsgrupp i Tornedalsteaterns regi.
- 1 kvällsgrupp för deltagare med funktionsvariationer.
- 1-2 amatöruppsättningar med vuxna varav en är pjäsen "Kvinnorna på ön" som ges som sommarteater i Karungi på Sakarigården, premiär den 18 juni. Manus av Tobias Carlsson och regi av Ros-Mari Barmosse och Anton Hennix Raukola.

Övriga mål

- Slutföra arbetet med att iordningställa Tornedalsskolans aula till en scen för repetition och uppspel med avseende på fungerande ljus/ljudteknik, sceninteriör samt kostymförvaring.

- Hitta ett fungerande förvaringsutrymme för scenografi och rekvisita inom kommunens befintliga lokalbestånd.

Övertorneå kommun

Planerad verksamhet

- 1-2 barn/ungdomsgrupper i samarbete med grundskolan.
- 1 ungdomsgrupp i Tornedalsteaterns regi.
- Revygruppen har planer på att göra en sommarrevy eller något för äldreomsorgen. Gruppen avvaktar coronaläget inför vidare beslut.

Övriga mål

- Skapa möjlighet för fler barn och ungdomar att få spela teater via elevens val i grundskolan.

Pajala kommun

Planerad verksamhet

- Samarbete med kulturskolans teaterledare i genomförandet av musikaluppsättning.
- Den lycklige laxen; sommartéater-musikal med ett 40-tal medverkande som framförs vid älvstranden i centrala Pajala. Premiär juli 2022. Regi: Bror Astermo. Musik/manus: Erling Fredriksson.
- "Bakom kulisserna" för vuxna
- Samarbete med kulturskolan som planerar att införa film i deras verksamhet.

Övriga mål

- Tornedalsteatern vill vara en resurs i språkrevitaliseringen. Teatern skall initiera ett samarbete med Pajala kommun att utveckla förvaltningskommunens insatser för att inspirera barn och unga att återerövra meänkieli.

Kiruna kommun

Planerad verksamhet

- 3 barn/ungdomsgrupper i samverkan med kulturskolan.
- Radioteater "Vi vill mötas" av och med amatörskådisar i Vittangi.
- Försättning av projektet Meänkieli oon teän kieli.
- Regissör för produktionen "Mun kultani" i Storslett (Norge) Premiär sept. 2021.
- Utveckla nätverksprojekt i samarbete med Ung Scen Norr.
- Projektledning av Teaterpodd.

Övriga mål:

- Bygga nätverk mellan teaterungdomar i Kiruna och andra teaterintresserade ungdomar i Sverige för att skapa stolthet och förståelse för tornedalsk kultur och språket meänkieli.

Professionella produktioner

Det som framförallt skiljer professionella produktioner från amatörproduktioner är att alla medverkande i en professionell produktion får betalt och blir anställda under en sammanhängande repetitions- och turnéperiod. Kombinationen av personer med olika erfarenheter har gett många duktiga och drivna amatörskådespelare möjlighet att utveckla sitt konstnärskap via Tornedalsteatern. Detta i kombination med språket är det som skapar Tornedalsteaterns unika klang och starka förankring hos Tornedalingarna.

För vuxna: Sekel – författaren

En pjäs om författaren Sekel Nordenstrand från Seskarö. Han växte upp under knappa förhållanden i en familj med 20 barn men drevs ändå av en stark lust att få skriva och bli författare. Han lyckades till en del och kom att tillhöra de s.k. Klarabohemerna med personer som Nils Ferlin, Victor Arendorff, Tor Bergner och Rudolf Värnlund. Pjäsen kopplar till dramatiska politiska händelser i Sverige vilket starkt präglade hans författarskap. Sekel föddes år 1900, därav namnet.

Manus: Tomas Bresky

Skådespelare: Peo Grape, Anton Hennix Raukola

Regi/scenografi: Alexander Nordström

Kostym: Lotta Högberg

Musik/ljud: Jonas Pietikäinen

Premiären som sker på Seskarö är framflyttad till september utifrån rådande pandemi.

För barn och unga: Hasse ja Helmi del 2

Del 1 producerades under hösten 2020 och två teaterfigurer skapades som ska återkomma med nya äventyr i olika uppsättningar framöver. Målet med detta upplägg är att popularisera meänkieli hos barn och unga genom att etablera två karaktärer som barnen lär känna och som helt naturligt använder språket i sin vardag. Hasse i sin lärarroll som meänkieli-lärare och Helmi i sin dataspelsvärld.

Planen är att UR (Utbildningsradion) ska producera tre kortfilmer med Hasse och Helmi som publiceras i UR's utbud av barnprogram på meänkieli.

Skådespelare: Anton Hennix Raukola och Anna Åsdell

Regi: Lena Engqvist Forslund

Manus: Alexandra Loonin

Kostym/mask: Birgitta Rasmusson

Premiär oktober 2021

TOTE's trio

En musikalisk föreställning där texter och musik blandas ihop till en "ganska" lättisam underhållning som passar i många olika sammanhang.

Medverkande: Mia Fors, Anton Hennix Raukola och Erling Fredriksson.

Premiär under 2021

Övriga idéer i planeringsstadiet

Nordisk teaterproduktion "Meddelanden från Norr"

Teatern har under en tid undersökt möjligheten att samarbeta med andra kulturaktörer på Nordkalotten. Sedan tidigare har teatern ett gott samarbete med Kvääniteatteri i Nordnorge samt ett antal professionella konstnärer i finska Lappland. Under våren 2021 kommer teatern att arbeta med finansiering av en större samnordisk produktion med teater, dans och musik. Om stöd beviljas ska innehåll och produktion växa fram under 2021 med sikte på en premiär till hösten 2022. En mer långsiktig vision är att Tornedalsteatern i framtiden ska bli en inspirerande mötesplats för kulturintresserade människor och konstnärer från hela Nordkalotten. En plats där unga och gamla, proffs och amatörer kan utvecklas tillsammans.

IS

En professionell teaterföreställning som ska skildra bortglömda kvinnoöden under 1800-1900-tal i en scenografi av is. Tornedalsteatern är samarbetspartner och ska bekosta en skådespelarresurs samt en del praktisk hjälp. Förberedelsearbetet har redan påbörjats under 2020 och planen är att den ska framföras utomhus i Pajala eller Jukkasjärvi under februari 2022.

Projektägare:

Charissa Martinkauppi, manus och regi.

Erika Sjödin, kostym och scenografi.

Pjäsa om Aleksandra Kollontaj

"I januari-februari 1940, under vinterkriget, ledde Aleksandra Kollontaj som Sovjet-ambassadör i Sverige fredsforhandlingarna mellan Sovjet och Finland i vilka Sverige spelade en medlingsroll. Förhandlingarna gick framåt, men väldigt trögt. Kollontaj visste att varje fördröjning skulle kosta tusentals liv på båda sidor och strävade efter att så fort som möjligt få slut på blodbadet. Mitt under förhandlingarna hände det oförutsägbara. Sovjetiska flygplan bombade Pajala och orsakade en stor förödelse. I Sverige blev man väldigt upprörd och tänkte dra sig ur förhandlingarna."

Pjäsen handlar om författaren och politikern Aleksandra Kollontajs liv och är tänkt att gestaltas med fyra kvinnliga skådespelare i olika åldrar från fyra olika länder. Planen är att produktionen ska vara ett samarbetsprojekt mellan Kvänteatern i Norge, Tornedalsteatern, Rovaniemi stadsteater och den finska teatern i Petrosavodsk.

Idégivare till pjäsen är Alexander Nordström som är en svenskättad rysk regissör som delar sin yrkesverksamhet mellan uppsättningar i Sverige och arbete i övriga Europa. Alexander har arbetat som professor i scenisk framställning på skådespelar-utbildningen vid Luleå tekniska Universitet.

Tornedalsteatern har tillsammans med Alexander Nordström blivit beviljad dramatikerstöd från författarfonden och arbetet med att skriva pjäsen är påbörjat. Manus ska vara klart sista december 2021. Under 2021 tas beslut om vilka övriga samarbetspartners som ska delta i projektet. Därefter presenteras en detaljerad projektplan med budget.

Den stora tantstrejken i Keiturivaara

Engagerade tanter startar en strejk för att förbättra villkoren inom hemtjänsten, både för personalen och för brukarna. Vittangis amatörskådespelare framför en nyskriven musikteater av Viktor Krutrök under ledning av Nellie Skogsberg.

Repetitioner startar hösten 2021 och premiär våren 2022.